

EL

ECONOMIA ■

Un miler de medicaments amb recepta, amb problemes de subministrament a les farmàcies

MÚSICA ■

Pol Fuentes, Carasueño i Albert Freixas, a la secció de les novetats discogràfiques

MAGAZÍN Núm. 355

Divendres, 15 de novembre de 2024

**NATALIA
DÍAZ**

“La sobreexposició d’infants a les xarxes genera un negoci multimilionari”

ALBERT LLIMÓS

ENTREVISTA

NATALIA
DÍAZ

“Es necessita una llei orgànica que protegeixi els drets dels menors en els entorns digitals”

Exposar a les xarxes socials la vida dels fills té un nom: ‘sharenting’. Un fenomen en què cauen molts pares i mares que, en alguns casos, intenten fins i tot treure’n diners. La barcelonina Natalia Díaz lluita pels drets de la infància intentant que els adults siguem més curosos amb la seva privacitat. Ho fa des de les xarxes (a Instagram, @medianoche.tube). I ara ha publicat ‘Protege a tus hijos de la sobreexposición en la red’ (Harper Collins).

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Què hem d’entendre per *sharenting*?

Allò que fem de manera cada vegada més habitual de compartir tot el que té a veure amb els nostres fills. És a dir, fer com un diari d’ells a les xarxes socials: pujar fotos, pujar vídeos i explicar totes les seves intimitats.

Ara té milers de seguidors (només a Instagram en són 39.000). Però va haver-hi un moment inicial: quan és que va dir *prou* i va decidir compartir aquesta inquietud?

Fa uns set anys. Jo estava a Youtube mirant vídeos buscant una recepta de cuina –de pa de peïsc, si no recordo malament–. Els meus fills eren ja grans i jo no consumia aquest tipus de continguts, però l’algoritme m’hi va portar. Perquè vegi que ens fan entrar pels ulls un tipus de contingut que tu no busques ni t’importa... però t’hi porten. Em va sortir el vídeo d’una família que tenien com una mena de *reality show*. Es gravaven a casa seva en qualsevol circumstància i després ho pujaven a les xarxes per a tots els seus seguidors. Em vaig quedar bocabadada: allà hi havia nens, i s’exposaven en qualsevol situació. Que es posaven malalts i vomitaven? Els gravaven. Que estaven dormint? També. I pensava: això és legal?

Com *El show de Truman*, però a la pel·lícula en Truman no sap que li estan retransmetent la vida per televisió. Aquí els pares sí que en són conscients.

El que no ho sap és el nen, que és el Truman! No s’adona que hi ha milers de persones que estan veient la seva vida íntima. Això s’ho troben quan arriben a l’adolescència i s’adonen que la gent els coneix. I pensen “què és això, per què hi ha gent que jo no conec i ells em coneixen a mi?”. I aleshores és quan comença el conflicte.

Pot haver-hi famílies que pensin que el que fan no és tan greu, que no expliquen tota la vida a les xarxes i “només

“Als Estats Units, on va començar el ‘sharenting’, hi ha nens de la primera generació sobreexposada a les xarxes que ja són majors d’edat i expliquen la seva experiència, per a molts traumàtica”

“Qualsevol contingut a les xarxes no se sap on acaba ni en mans de qui. El límit l’hem de posar nosaltres: si hi ha coses dels teus fills que són privades, íntimes, no ho pengis”

penjo una foto de tant en tant per crear records”. Què els diria? On és el límit entre una cosa i l’altra?

El límit hauria d’estar en el sentit comú, que com se sol dir és el menys comú dels sentits. Penso que pujar a l’Instagram una foto de tant en tant, la de les vacances o la de l’aniversari del teu fill, no és cap explotació infantil ni res d’això, no és el que explicàvem abans. No diré que no passa res, perquè també hi ha perills: qualsevol contingut que pugues a les xarxes socials no saps on acaba ni en mans de qui. El límit l’hem de posar nosaltres: si hi ha coses dels teus fills que són privades, no ho pengis. No pots explicar que a la teva filla de 12 anys li ha vingut la regla. I encara que sembli impossible, això es veu a

les xarxes. O nens que són gravats a la dutxa. Hi ha límits que no es poden traspasar. I com que no hi ha regulació a les xarxes, què passa? Doncs que vaig fent, vaig compartint, ningú no em diu res, i acabem amb el que tenim avui, que hi ha nens treballant.

Com reaccionaran aquests nens quan siguin adults i s’adonin del que els han fet, de cara a ells mateixos i als seus pares? Ho anirem veient els propers anys, suposo...

Als Estats Units, que és on es va començar a practicar el *sharenting*, ja està sortint. Aquells nens de la primera generació sobreexposada ja tenen 18 o 19 anys i estan explicant la seva experiència, que per a alguns ha estat traumàtica. El que li explicava de la noia que li havia vingut la regla era una que quan va ser major d’edat explicava el seu testimoni al *New York Times*. Deia que qualsevol aspecte de la seva vida era susceptible de ser un contingut per a vídeos, per pujar-ho a les xarxes. La mare va aprofitar la menstruació de la filla per fer un anunci de compreses.

És a dir, hi ha negoci, hi ha benefici comercial per a pares que sobreexposen els fills a les xarxes?

És un negoci milionari. Dona molts diners a les marques, i per descomptat, també als pares. Penso que és un *adultcentrisme* i pensar que els fills són de la nostra propietat: són meus i faig el que vull amb ells. Alguns t’ho diuen així de clar. I no! És el teu fill però té els seus drets, els infants tenen drets fonamentals contemplats a la Constitució i el de la intimitat n’és un. Evidentment, s’ha de respectar, però més enllà d’això són els perills que hi ha a les xarxes! Ens ho diu la policia, ens ho diuen experts en internet, ens ho diuen fins i tot extreballadors de

Meta, que no podem compartir tota l’estona la vida dels nostres fills. Per exemple, que no pugem fotografies amb roba de bany o mig despullats perquè hi ha moltes xarxes de pedofília... i sempre pensem que això a nosaltres no ens passarà.

En l’època de la intel·ligència artificial, això és encara més perillós? Ja hem vist casos en què fotografies (sobretot de noies) han estat manipulades pels seus mateixos companys de classe...

Això sempre havia existit perquè hi havia el Photoshop, però ara amb la IA no cal que tinguis un coneixement específic, qualsevol programa t’ho fa. I no cal que siguin depredadors sexuals de menors: els mateixos companys de classe ho fan amb les noies. I a sobre, són imatges molt realistes... abans amb el Photoshop es notava. Va haver-hi un cas a Almendralejo, a Badajoz, en què es van manipular fotos d’una vintena de nenes d’entre 12 i 15 anys per mostrar-les despullades. La mare d’una de les nenes deia que es creia la seva filla quan li deia que no era ella, però era tan perfecta la imatge que s’hauria pogut pensar que sí.

Les lleis sempre van darrere de fenòmens com aquest. Però tenim legislació que protegeixi els menors d’edat? Vostè ara està assessorant el Ministeri d’Infància i Joventut en aquesta matèria, perquè la preocupació ha arribat al govern.

A veure. Sí que tenim legislació. Els drets a la imatge, al propi honor i la intimitat estan recollits. I allò és invulnerable: ni que siguis el mateix pare o mare els pots conculcar. Però la figura de la fiscalia o del Defensor del Menor no actua prou a les xarxes socials. Potser perquè és més difícil d’actuar-hi que en espais com la televisió, per exemple, on sí que hi ha una normativa molt estricta sobre l’aparició dels infants. Què volem fer? Doncs una llei orgànica per a la protecció dels drets dels menors en l’entorn digital. Una llei que no només inclogui l’ús de les pantalles, o que no es donin mòbils als menors de tan joves, i que tinguin cura amb el contingut, sinó que inclogui el *sharenting*, l’exposició en públic. Alguna cosa s’ha de fer, perquè a més és un negoci: potser està anunciant productes, i està treballant, sense contracte. És una cosa tan nova que costarà, però almenys s’està plantejant, que quan vaig començar era impensable.

Vostè diu que es va trobar “una societat adormida”...

Literalment, perquè tot això es normalitzava! A poques persones els semblava malament.

I parlem de les escoles. Aquí també és complex, perquè a un costat de la balança hi trobem les escoles que utilitzen les xarxes per promocionar-se i guanyar matrícula. I a l’altre costat, les que vigilen molt i arriben a prohibir que un infant participi en una activitat si no té permís perquè es publiqui la seva foto... i llavors se sent marginat!

Les xarxes han obert la possibilitat que tothom que tingui un negoci es pugui publicitar de forma gratuïta. L’escola pública no és un negoci, però la concertada o sobretot la privada, sí. I no vol dir que totes ho facin, però és preocupant la quantitat d’escoles que estan utilitzant l’alumnat per fer publicitat del centre. És una fotografia rere l’altre, dia rere dia. I algunes mares s’han posat en contacte amb mi per explicar-me que, com que elles no han signat el consentiment de cessió de drets d’imatge, els seus fills no poden participar en les mateixes activitats que els altres si d’aquestes se’n fa un vídeo. Doncs s’està discriminant l’alumne! Què és més important, la foto o l’activitat? A quin punt estem arribant?

I com es resol això?

Doncs com s’havia fet tota la vida. Es fan quatre o cinc fotos de tot el grup en una excursió, al carnaval o a la festa de final de curs. I les dones a cada pare i mare de manera individual, o ho penges a la web del centre amb una clau per poder-hi accedir. Que una escola tingui xarxes socials públiques no té cap motiu educatiu o pedagògic, només és per publicitat del mateix centre. I diria que els pares i mares han de tenir una certa valentia d’enfrontar-s’hi, de dir que són els drets dels seus fills!

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Tot esperant Trump

Que les coses sempre poden empitjorar és una evidència empírica. Ja fa una colla d'anys que l'evolució dels corrents polítics dominants indueix més aviat al pessimisme. S'imposa arreu una noció de la política basada en la confrontació agònica, la constitució de grans fronts absolutament polaritzats i la política entesa com a gran camp de batalla entre nocions del món totalment oposades. Tot i que la denominada esquerra populista també hi ha col·laborat una mica, en aquesta dialèctica, és especialment en el terreny de joc de la dreta on s'ha anat imposat una noció de la democràcia política cada vegada més dèbil.

Les eleccions enteses com una contesa en la qual només hi ha un guanyador que s'ho emporta tot, tot negant la legitimitat al contrincant mentre es desqualifiquen minories i perdedors. Una visió molt restrictiva de la cultura democràtica on el terreny de joc ha de ser, des del reconeixement i el respecte, un lloc on s'harmonitzen i es pacten les diferències per tal d'assegurar el progrés i una bona convivència. La nova extrema dreta, arreu, ha empès el conservadorisme tradicional cap als marges tot portant a terme una batalla cultural que ens ha dut a una mena de versió *soft* del totalitarisme. Resulta curiós que afirmen fer-ho en defensa de la llibertat, un concepte aquest que s'ha resignificat per voler dir que no esperem res de l'administració ni de formes solidàries com les que representava l'estat de benestar. Individualisme extrem, aïllament i fragilitat, negació de la noció de societat, augment de la desigualtat i cada vegada més exclosos reclosos als marges o directa-

ment a fora. La pobresa com a culpa per no haver-se sabut desenvolupar en una societat contemporània convertida en una selva, un lloc només digne dels forts i dels individus amb esperit de lluita.

Captar l'atenció dels humiliats i ofesos s'ha convertit en l'objectiu d'aquells que, justament, han abonat que la distòpia es fes una realitat. Recollir el ressentiment com a gran fita política, que no fer polítiques que aboni la inclusió i el progrés del major nombre de persones possibles. Llenguatge de batalla, discursos de confrontació, demagogia de manual, men-

El món serà més insegur, desigual i desagradable. Mals temps per al progrés i la cultura democràtica

tida darrere mentida, generació de por i utilitzar-la adequadament, promeses de redempció, dibuixar l'enemic, recórrer al comunisme com a fantasma quan ja només en queda l'anticomunisme. Les xarxes socials com a instrument per crear ficcions que tenen poc a veure amb la realitat, generar sensació de desgovern i caos, la culpa és sempre de la política, veritats alternatives, ja no compten els fets sinó el relat que se'n faci, la realitat com a ficció merament emocional, nihilisme, discurs amb reminiscències totalitàries, la raó ja no compta i encara menys el que fas o faràs només la capacitat o barra lliure per insultar l'adversari. I la immigració com a gran enemic i culpable de tots els nostres mals. Trump,

Bolsonaro, Le Pen, Orbán, Meloni, Milei, Bukele, Díaz Ayuso, Feijoo, Bukele, Alvi-se Pérez...

La dinàmica política resulta infernal. L'extrema dreta en el format 2.0 no és que piqui a les portes, és ja a dins de casa i ha anat aconseguint el control de la situació país a país. L'estratègia de Steve Bannon a Amèrica i David Cummings a Gran Bretanya conformen ja el manual de batalla de tota la dreta mundial; només es diferencien per matisos. Estem en una mena de reedició de la dècada ominosa dels anys trenta. El feixisme tornarà i, quan ho faci, ho farà en nom de la llibertat, va afirmar l'escriptor Thomas Mann en una conferència als anys cinquanta. Premonitori. Dos grans conflictes bèl·lics oberts, dinàmiques geopolítiques i comercials confrontades al món, inestabilitat, perills de recessió econòmica, debilitat extrema de la Unió Europea... I enmig de tot això arriba Donald Trump de la mà d'Elon Musk i el monopoli de la desinformació que és X. Les seves propostes, per dir-ho d'alguna manera, més boges que mai. Promet grans deportacions d'emigrants, posar fi a les guerres tot facilitant barra lliure a la violència de Rússia i d'Israel, escalar la guerra comercial amb la Xina, negar el canvi climàtic o desarticlar la Unió Europea. La sensació que es posarà al volant un home boig i que el que a partir d'ara passi resulta imprevisible. Tota la *carcúndia* del món ho celebra i està de festa, com també els grans interessos econòmics. Els nous dirigents extrems veuen reforçar la seva posició i els que encara no són el poder esperen un petit ajut del nou messià per accedir-hi. El món serà, probablement, més insegur, més desigual i més desagradable. Mals temps per al progrés i la cultura democràtica. Què pot sortir malament?

Carles Duarte

90 anys de l'Editorial Moll

El dia 20 d'octubre al Teatre Xesc Forzeza de Palma es van commemorar els noranta anys de l'Editorial Moll, una efemèride que coincideix amb el centenari de l'Editorial Barcino. Les dues són fruit de l'impuls personal, intel·lectual i econòmic d'il·lustres filòlegs, Francesc de B. Moll i Josep Maria de Casacuberta. Tots dos hi van esmerçar moltes hores de son i van arriscar-hi el seu patrimoni familiar. En un món en què de vegades concedim protagonisme a perfils humans agressius o transgressors, cal celebrar l'aportació decisiva de savis que, sense renunciar a la passió pel coneixement, creen empreses que permeten alhora canalitzar una labor acadèmica important i realitzen una funció cultural i social d'una indiscutible solidesa. Vull aturar-me en la trajectòria de Francesc de B. Moll i de la seva editorial. Col·laborador des de ben jove de mossèn Antoni Maria Alcover en l'obra gegantina del *Diccionari català-*

valencià-balear, després de la mort l'any 1932 de l'incansable canonge, Francesc de B. Moll entoma el repte de completar la redacció i l'edició d'aquest impressionant monument a la llengua catalana, un tresor valuósíssim per conèixer la diversitat dialectal i l'evolució en la forma i el significat de les paraules des de l'edat mitjana. És en aquest context i amb aquest objectiu primordial que el 1934 naixerà l'Editorial Moll, que al llarg dels anys construirà un catàleg d'una qualitat i d'una magnitud insòlites per mitjà de les seves diverses col·leccions, una tasca admirable ara represa des de la Nova Editorial Moll, que garanteix la continuïtat del projecte inicial i que, gràcies al compromís indefallent d'Antoni Mir i a un equip eficaç, es planteja i assoleix fites ambicioses. En l'enorme labor editorial i científica de Francesc de B. Moll, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de 1971, va comptar amb el ferm suport

de dues altres personalitats reconegudes amb aquest guardó: el poeta mallorquí Josep M. Llompart i el lingüista valencià Manuel Sanchis Guarner. Afegim-hi la implicació decidida, mantinguda avui, d'una bona part de la família de Moll, començant pels seus fills Aina i Francesc. Francesc de B. Moll era un home inquiet i tenaç, amb una visió clara de la unitat de la llengua, que va defensar contra les temptacions aïllacionistes dels gonellistes i els partidaris d'una fictícia i estèril fragmentació. L'Editorial Moll és, però, a més, la casa de les rondalles mallorquines aplegades per mossèn Alcover i amb edicions acurades de Josep A. Grimalt i Jaume Guiscafrè, o de prestigioses col·leccions de narrativa, de poesia,... La commemoració d'aquests 90 anys tan fecunds, però, no constitueix només un exercici necessari de memòria, sinó que arriba en una etapa d'una gran embranzida, orientada a projectar amb força cap al futur un projecte que manté del tot la seva vigència i que mereix la gratitud i el suport dels qui compartim i estimem la mateixa llengua.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Joan Cuscó i Clarasó

D'imperialismes i d'imperis

Ja fa un cert temps que l'Editorial Afers (especialitzada en l'àmbit de la història i del pensament) ha iniciat una col·lecció de narrativa sota la direcció de Clàudia Serra i Vicent Olmos. I ha estat un encert! I és dins d'aquesta nova línia editorial que Xavier Serra ha publicat els seus tres darrers llibres de narrativa de no-ficció: *Espurna* (2021), *El vicecònsol* (2022) i el que ara ressenyem: *Final d'imperi* (2024). Tres llibres més que recomanables i basats en fets reals de la nostra història contemporània. En aquella part de la història universal de la qual som, ens agradi o no, hereus i marmessors. De la qual patim les conseqüències, vaja.

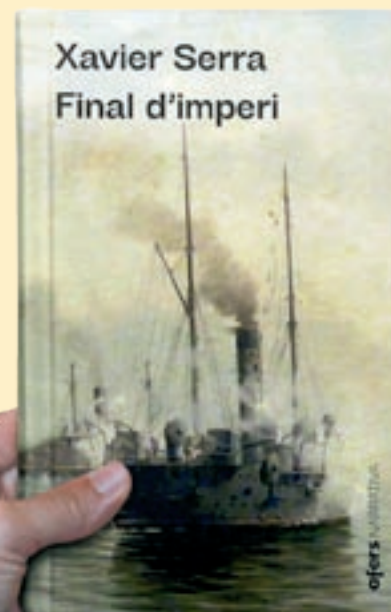
Final d'imperi tracta del desastre colonial espanyol del 1898 o, més ben dit, del colonialisme espanyol amb tota la seva cruesa i manca d'ordre i de sentit. Els dos relats que configuren el llibre expliquen, des de perspectives diferents i complementàries (la militar i la religiosa), allò que la història oficial i oficiosa ha denominat "imperi espanyol". I ho fan tocant de peus a terra i amb una àcida lucidesa; com ha de ser. Posant el dit a la nafra i contextualitzant els dietaris i les vides en què es basa (les memòries del soldat Josep Bonet i les peripècies

biogràfiques del frare Lluís Sales) en el seu context històric, econòmic i polític.

Ambdues, sobretot la primera, recorda molt bé la història dels últims de Filipines que Salvador Calvo va retratar en el cinema l'any 2016. L'absurditat de l'honor (que ja havia posat damunt la palestra Cervantes) i del dogmatisme, de la migradesa mental d'una vida casernària i castradora i del tarannà d'una administració política ineficaç, creguda, dèspota i miserable. Un retrat viu de les misèries humanes i de les misèries del colonialisme, ambdues inseparables.

Xavier Serra crea dos relats ben diferenciats en llargada i en estil, però ben vius i ben

eficaços. Escriu amb agilitat i controlant el tempo de la narració. Ens condueix per la vida dels dos protagonistes amb encert i fluïdesa i, al mateix temps, per la història del colonialisme en general i de l'espanyol en concret. Ens atrapa ràpid i fa agafar ganes de saber el final de cadascuna de les dues històries, essent, en ambdós casos, el final fonedís de dos viatges quixotescos. El de dues persones que volen deixar l'absurd enrere per retornar a la tranquil·litat de la vida familiar o ciutadana d'allà on van néixer i créixer, per anodina que aquesta sigui.

FINAL D'IMPERI

Autor: Xavier Serra

Editorial: Afers

Lloc i any d'edició: Catarroja, 2024.

Pàgines: 183

NOVETATS EDITORIALS

'Mercè i Joan'

Eva Comas-Arnal
Ed. Proa

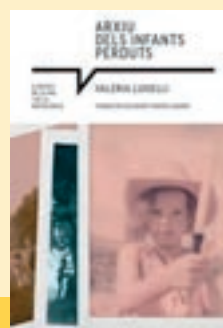
La sisena edició del Premi Proa de Novel·la l'ha guanyada aquesta obra de ficció biogràfica a partir de dos personatges reals: Mercè Rodoreda i Joan Prat, més conegut com a Armand Obiols. L'autora imagina quina podia haver estat la seva vida entre els anys 1939 i 1948. La vida de dues personalitats complexes en uns anys convulsos. Perquè aquesta és, també, una història d'amors i desamors.

'Això que estàs passant'

Sigrid Nuñez
L'Altra Ed.

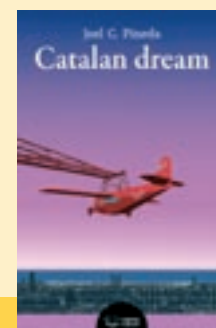
Avalada per la sòlida trajectòria de l'autora, carregada de premis, arriba aquesta novel·la sobre el retrobament de dues dones, dues amigues, a qui la vida havia portat per camins diferents. Aquest retrobament, però, passa quan una de les dues està tocant al final. Reviuran records, també rient, però arribarà el moment en què hauran d'encarar el comiat definitiu.

'Arxiu dels infants perduts'

Valeria Luiselli
Angle Editorial / ICIP

Com en una *road movie*, una família travessa els Estats Units en cotxe, des de Nova York fins a Arizona. Pare, mare i dos nens. Ell, interessat en els últims apatxes i ella, en els nens migrants que travessen la frontera mexicana. A mesura que avancen, s'obren esquerdes, i els nens inicien una perillosa aventura. Un gran relat, en la col·lecció que impulsa l'Institut Català Internacional per la Pau.

'Catalan Dream'

Joel C. Pineda
Pagès Ed.

Si hi ha un *american dream*, també hi ha un somni català. I aquest el poden encarnar els milers de joves d'arreu que cada setembre desembarquen a Barcelona. Com el protagonista del relat, Joan Fageda, que tocant a la trentena i veient que no pot viure de ser guionista, s'apunta a l'ensenyament. I se'n va a viure a la capital amb la parella. I no serà el seu un camí de flors i violes.

'L'estaca'

Joaquim Vilarnau
Enderrock Llibres

Nascuda a Catalunya, l'any 1968 *L'estaca* de Lluís Llach és una cançó que des de fa molts anys ha traspasat fronteres. En el seu camí ha mantingut el caràcter d'himne reivindicatiu, de lluita per la democràcia i anhel de llibertat. Joaquim Vilarnau en ressegueix el camí per Polònia, Bielorrússia, el País Basc, Tunísia i altres indrets. N'hi ha més de 400 versions en 40 idiomes.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

355

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

'Què' i 'que'

Què i *que* són dues paraules ben semblants i tanmateix un sol accent fa que no siguin iguals. Quins usos tenen? Com les podem diferenciar? Ara mateix aclarirem aquestes qüestions. Va, fem-ho fàcil!

Què vol dir 'quina cosa' i l'usem tant en preguntes directes com indirectes: "Què vols?", "Em va demanar què volia", "A què et refereixes?", "No em va dir de què es tractava". També el podem fer servir precedit d'una preposició quan fa de pronom relatiu en oracions adjectives: "La pel·li de què et parlava és molt dolenta", "El llibre a què et refereixes està exhaurit", "El fragment en què vaig trobar aquella paraula és d'un llibre de Caterina Albert Paradís". Noteu que aquests *què* reemplacen un nom anterior, l'antecedent, (pel·li, llibre i fragment).

En canvi, *que* pot ser o bé una conjunció que uneix dues oracions ("Li diré que no hi vaig") o bé un pronom que substitueix el complement directe o el subjecte de l'oració anterior en oracions adjectives ("El barret que l'Elisenda s'ha comprat és bo", "El company de feina que vindrà ja el conec"). Noteu que *que* reemplaça el nom precedent (barret i company de feina) i no porta preposició al davant. *Que* també pot ser un pronom relatiu precedit d'un article –i a vegades de preposició més article– en oracions

substantives: "L'empresa dels Brufau se n'ha anat en orris. La que aguanta fort és la dels Martínez", "De la que no t'he parlat mai és de la casa de l'Eva", "Aquella casa és semblant a la que vam veure als Alps", "Pel que sembla farà bo, "En el que no m'he fixat és en el barret". A més, *que* serveix per fer preguntes de les quals esperem un sí o un no com a resposta: "Que anirem de vacances? No ho sé, ja ho veurem", "Que t'agrada la sèrie? Sí, és boníssima, te la recomano.

D'altra banda, *què* pot fer la funció de nom: "Haver aprovat aquest examen de català ja és un gran què", "En Carles volia saber el què, però no li interessava gens el com", "Demà t'explicaré el què i el com (és a dir, tots els detalls).

Finalment, tingueu en compte que *què* es pronuncia com una *e* oberta (com a 'fe') i *que*, per contra, sona entre una *a* i una *e* tancada en català oriental (com a 'per' o bé a 'me n'alegro'). Apa, fins la setmana que ve!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

La maleïda nostàlgia

Tornava com cada matí de buscar el diari –abans no es compleixi l'apocalipsi periodística que alguns futuristes i imbècils fa temps desitgen i ja no pugui fer-ho mai més– quan una veu darrere meu va dir "Jordi Remolins", a la plaça Gran de Ripoll. Era un amic de la joventut a qui veig de pasqües a rams, perquè crec que viu fora del poble, com de fet la majoria de gent de la nostra edat. Vam fer un tros de camí junts, mentre ell comentava com havia canviat Ripoll respecte al de fa mig segle, i quanta activitat s'hi troba a faltar ara. I en part tenia raó.

La nostàlgia ens empeny a pensar que qualsevol temps passat va ser millor, tot i que segurament no tenim en compte que el 1980 no s'havien desplegat els Mossos d'Esquadra, encara s'havien d'inventar les cites prèvies, els codis QR, la identificació digi-

tal, i els telèfons mòbils eren un projecte on ningú s'havia plantejat que en realitat fossin una pantalla des de la qual es fes qualsevol cosa excepte telefonar. Doncs sí, mirat així, la nostàlgia té tota la raó del món, era un temps molt millor. Socialment i culturalment segurament també era més fructífera aquella època, si més no pel sentiment de classe que existia, i perquè era més fàcil veure un bon concert a Ripoll en un sol mes que no pas ara en una dècada sencera.

Va, deixaré la demagògia pels polítics –siguin del partit que siguin, que això ho dominen transversalment– i recordarem un programa que fa 11 anys va aparèixer a les pantalles, amb l'excusa de treure rendiment a l'ampli arxiu que RTVE disposa gràcies a la seva longevitat i recursos. El nom de *Cachitos de hierro y cromo* al·ludeix a les cintes magnètiques –siguin de vídeo o de casset– on qui més qui menys vam piratejar els continguts dels canals televisius o emissores de ràdio que teníem més a l'abast. El programa no deixa de ser una successió d'actuacions en playback o directe en programes històrics del canal. Més enllà de recuperar de la memòria col·lectiva algunes imatges que segurament teníem enfonsades en el pou de l'oblit, *Cachitos* ha reeixit gràcies als comentaris a peu d'imatge, on sovint es fa ironia amb els pentinats, coreografies o vestuaris que han tingut tirada

en el passat.

Més enllà de la reiteració que al cap de 12 temporades tenen alguns fragments que hi apareixen –l'omnipresència de les Baccara, les germanes Goggi, o els lamentables Desmadre 75– el programa ha aconseguit ser un salvavides per a aquells que dia a dia naufraguem per la graella televisiva. Especialment agraïda és l'emissió de la nit de Cap d'Any, per a aquells que tenen el bon senderi de quedar-se a casa en lloc de celebrar-lo en revetlles farcides d'espantasogres i cava de tercera.

Pocs mesos abans de l'aparició de *Cachitos* des de la sucursal que la televisió espanyola té a Sant Cugat del Vallès, a Madrid s'havia iniciat un espai molt similar, incloent continguts extramusicals. *Viaje al centro de la tele*, amb la veu de Santiago Segura reforçant els comentaris retolats a la pantalla, és una altra forma de treure suc tant a la nostàlgia com als documents audiovisuals. I per molts anys puguem seguir-ho gaudint, ni que sigui per veure un cromanyó que va arribar a les mans durant una actuació de la gran Raffaella Carrà, en un *Esta noche fiesta* de José María Íñigo.

Diumenge 27 d'octubre de 2013
TVE estrena 'Cachitos de hierro y cromo', al segon canal

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

BOB MARLEY & THE WAILERS

'Natty Dread'

Tuff Gong/Island, 1974

Aquesta tardor ha fet mig segle de la publicació de *Natty Dread* (en català, por increïble), un dels millors discos de reggae de tots els temps i un dels treballs més reeixits de Bob Marley. Era el seu setè àlbum i el primer que es va editar després de la ruptura dels Wailers originals i la sortida dels històrics Peter Tosh i Bunny Wailer de la banda. Als cors, però, ningú els va trobar a faltar ja que va fitxar les I Threes, un trio de veus femenines amb Marcia Griffiths, Judy Mowatt i Rita Marley, la seva dona. També és el disc on hi ha una de les cançons més famoses del seu repertori, l'eterna "No Woman No Cry". Per cert, tot i que Marley era l'autor de totes les músiques i lletres de les nou peces de l'àlbum només un parell porten el seu segell oficial, ja que va voler repartir *royalties* amb amics i parents. En el cas de "No Woman, No Cry" l'afortunat va ser Vincent Ford, un

amic de la infantesa que a partir de llavors no va haver de patir més per arribar a final de mes. I sí, en aquest disc Marley assumeix el paper de profeta i s'enfronta a la discriminació i la desesperança amb la seva millor arma: la música. Per cert, Marley va morir el 1981 però la seva dona, Rita, que ara viu a Ghana i que a finals dels 90 va arribar a tocar a l'extingit U-Zona Reggae de Torelló, continua activa.

NOTES

Fermin Muguruza omplirà el Palau Sant Jordi de Barcelona

Després d'11 anys sense fer gires internacionals, l'artista basc Fermin Muguruza tornarà a la carretera aquest desembre per iniciar una gira mundial on repassarà tota la seva trajectòria musical de 40 anys. Els concerts anunciats, que comencen a Bilbao i acabaran a Tòquio el juliol de 2025 (tot i que l'octubre de l'any vinent també es farà un últim bolo que encara s'ha d'anunciar), serviran per celebrar el recorregut vital de Muguruza des dels inicis amb Kortatu i Negu Gorriak fins als treballs més recents en solitari. I el *tour*, evidentment, farà parada a Barcelona. Serà el 25 de gener en un concert que es farà al Palau Sant Jordi i per al qual ja s'han venut més del 80 per cent de les entrades. La nit, a més, promet perquè a part de Muguruza qui obrirà la cita serà Gailu, la banda de Mikel Txopeitia (bateria de Negu Gorriak, del mateix Fermin Muguruza o del grup històric de hardcore basc BAP!!). En paraules del mateix Muguruza, Barcelona "sempre ha estat un lloc especial". A principis de 2017 fins i tot va viure durant un temps al barri de Sant Andreu, cosa que li va servir per aprendre català i

per estrènyer encara més els lligams amb Catalunya. Tres dels músics que l'acompanyen a la gira, per cert, també són catalans: Miryam, *Matah* (veus), Glòria Maurel (bateria) i Gerard, *Chalart58* (percussió i dub). El de Barcelona serà un dels concerts més multitudinaris que oferirà l'artista durant aquesta gira juntament amb els del Wizink Center de Madrid o el de l'estadi d'Anoeta de Donostia. Aquest 40è aniversari arriba en un moment especial, ja que la dreta mediàtica i judicial espanyola ha tornat a llançar la seva ofensiva contra un Muguruza que, sense pèls a la llengua, els respondrà reivindicant la seva trajectòria i llegat.

EL TEST

Montserrat Vernet Padró

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La bandúrria. **Primer grup/coral del qual vas formar part?** La coral Enllaç de Barcelona. **Primer concert?** Tocant la flauta de bec al Festí de les Muses a l'Estudi General de Lleida. **Primer disc que vas comprar?** El senzill *Amore grande, amore libero*, d'Il Guardiano del Faro. **Quants discos tens aproximadament?** En tinc uns 250 i l'Spotify Premium. **Salva'n tres (de discos).** *Verges 2007*, de Lluís Llach; *War Requiem*, dirigit pel mateix Britten, i els de Frans Brüggen i Gustav Leonhardt. **Grups o músics de capçalera.** Tinc gustos molt variats. **Un concert (com a públic) per recordar.** *Carmina Burana* al Kursaal de Manresa l'any passat.

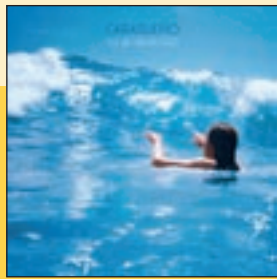
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

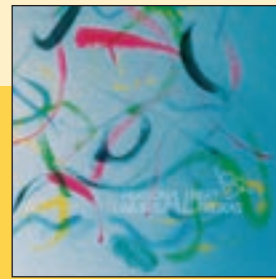
POL FUENTES 'Arcàdia'

Arcàdia era el nom de la nau del mític capità Harlock i és també el títol que ha triat el barceloní Pol Fuentes per al seu nou treball. Després de liderar els rockers Rosa Luxemburg, va engegar una carrera en solitari caracteritzada per un pop d'autor preciosista i lluminós. Al nou àlbum parla d'una ruptura, però en comptes de tractar-la des del conflicte ho fa sabent que, trencant, es pot assolir un amor més viu. Les 10 cançons les va escriure mentre se separava de la mare del seu fill i intentava inventar una nova manera de ser família: una arcàdia. Terapèutic.

CARASUEÑO 'I'll Be Neon Too'

Darrere de Carasueño s'hi amaga el gironí Javier Vicente, un productor establert a Saragossa que va començar la seva carrera a principis de segle amb el grup Big City, amb qui va editar quatre discos. Quan la banda va plegar, Vicente es va muntar el seu estudi i va començar a treballar per a altres i a fer invents per a ell mateix que ara s'han materialitzat a *I'll Be Neon Too*, el seu primer disc en solitari on a ritme de pop, electrònica i indie-rock (i amb clares influències de Brian Wilson i Brian Eno) factura temes que retraten la societat actual. Bon debut.

ALBERT FREIXAS 'Personal/ Universal'

Albert Freixas és un músic que va començar la seva carrera professional a principis de segle a Londres –on va residir i formar-se durant vuit anys– per després tornar a Catalunya i formar part de la banda de pop-rock Ix!. El 2016, però, el grup va plegar i Freixas va començar en solitari publicant discos sobretot en anglès. A *Personal/Universal*, però, la seva quarta referència, ha passat a cantar íntegrament en català amb vuit cançons de pop-rock heterogeni que tant flirtegen amb l'electrònica ("Vulnerables") com amb el blues ("Pantalles").

EMPRESA

Joan Marsó / Responsable de comptes Àrea Fiscal d'FLM Vic

Desajustos en el nou sistema de cotització dels treballadors autònoms

És d'aplicació des del 2023 i se'n farà un desplegament progressiu durant nou anys

La principal novetat és que les cotitzacions es basaran en els rendiments reals declarats fiscalment a la renda de les persones físiques, amb possibilitat de modificar la base de cotització fins a sis vegades a l'any per ajustar-se als rendiments reals.

Durant el segon semestre del 2024 s'aniran enviant, per part de la Seguretat Social, liquidacions per regularitzar el que s'ha pagat de més o de menys dels autònoms pagats el 2023.

Caldrà en tots els autònoms una anticipació i un rigor a l'hora de controlar els seus rendiments i fer una bona previsió d'una manera constant.

Cada sistema fiscal (directa simplificada, normal, mòduls o societari) tindrà un càlcul diferent dels seus rendiments. Per tant, qualsevol autònom, sigui individual o societari, haurà de passar pel seu assessor i rebre la corresponent explicació en funció de les necessitats i inquietuds de l'autònom. Es podrà triar entre una base de cotització mínima i màxima.

És necessari saber quins avantatges tindrà i quin cost augmentar la quota abans no ho reclami la Seguretat Social. Si s'espera que sigui la Seguretat Social qui ho regularitzi, l'autònom pagarà el mateix però no haurà obtingut les cobertures de la quota a què hauria tingut dret (baixes d'IT, invalideses...).

Prèviament al fet que arribi aquesta liquidació de la Seguretat Social, s'aconsella mirar que cada autònom tingui el seu CNAE correctament informat, així com totes les dades personals i dels col·laboradors familiars i societaris, per evitar errors de cotització i de comunicació amb la Seguretat

Social.

Aquest canvi, que a primera vista sembla just, amaga diverses problemàtiques. En primer lloc, introdueix una complexitat addicional al sistema, amb diferents tipus de cotització segons els rendiments fiscals, el que genera desigualtats dins del col·lectiu d'autònoms. L'aplicació d'aquest sistema serà progressiu i amb això el que es pretén és que l'autònom no noti de cop la puja d'autònoms que s'acabarà aplicant realment.

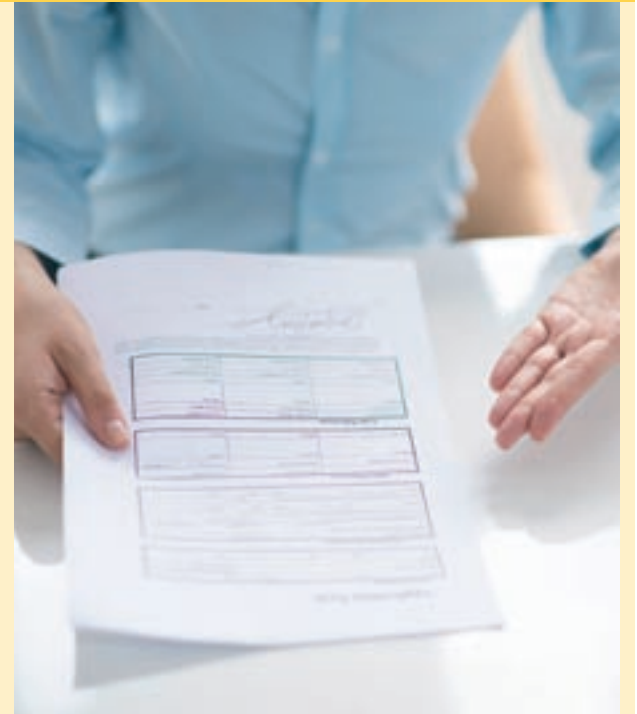
Un altre desajust es donarà quan es produeixin inspeccions d'Hisenda o revisions que facin modificar els rendiments declarats a la renda. Això farà que calgui regularitzar també els autònoms amb efectes d'anys anteriors, produint un impacte econòmic molt més gran al contribuent i produirà un descontentament social.

Com a arbitrarietat cal destacar que s'ha tret d'aquesta llei les persones que formin part d'una institució religiosa pertanyent a l'Església catòlica.

Hi ha qüestions que no només afecten el col·lectiu d'autònoms, com per exemple el fet que a la renda de molts assalariats al règim general s'han declarat rendiments d'activitats econòmiques amb imports petits, i es preveu que s'exigirà la quota d'autònoms des del primer euro d'aquests rendiments. Per tant, caldrà també un bon assessorament a l'hora de declarar aquests rendiments si no es vol tenir una sorpresa l'any següent.

Cada vegada estem veient que és més important fer correctament la declaració de renda i tenir una certa anticipació per no provocar problemes futurs.

Quant als assessors, també ens genera una certa

inquietud, ja que serà més complicat calcular les prestacions a rebre d'una persona (jubilació, incapacitats...) si no sabem quina base de cotització tindrà l'any en curs o els propers anys.

Es necessiten més persones que cotitzin, per això era necessari i s'ha buscat fer pagar el sector que estava cotitzant menys, els autònoms, un sector ja força castigat pels impostos. I calia incrementar les cotitzacions a la Seguretat Social d'una manera que no fos agressiva, per preveure les jubilacions futures, l'envelliment dels pròxims anys de la població a l'Estat espanyol.

La nostra opinió és que aquest nou sistema, tot i les seves bones intencions, necessita una revisió profunda per evitar que es generin aquestes desigualtats. Caldria simplificar-lo i ajustar els desajustos i desigualtats evidents.

Cal recalcar que és imprescindible un estudi molt personalitzat de cada persona i un assessorament molt ajustat per comprendre i decidir quina és la millor solució en cada cas.

Aprenem català des de l'anglès

Material didàctic del Departament de Cultura per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'anglès.

Ho podeu trobar a:

ELNOU.CAT

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

UNITAT 03: La casa i l'entorn

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

GENÈRICS EN ESPERA DE REFORMA

Fent números grossos, prop d'un miler de medicaments amb recepta tenen problemes de subministrament a les farmàcies de l'Estat. Les causes són diverses i, de manera freqüent, s'apunta a problemes de fabricació, generalment perquè els laboratoris no disposen de primeres matèries per fabricar els medicaments o per envasar-los, o a problemes en la distribució, però hi ha factors que s'han explorat menys i que també tenen una incidència en les dificultats d'accés per part de la població. Hi ha casos com el del fàrmac utilitzat en el tractament de la diabetis Ozempic, que s'està utilitzant per a una altra finalitat probablement menys urgent com els tractaments d'aprimament. Però, més enllà d'aquestes casuístiques més o menys conjunturals, també n'hi ha d'altres d'econòmiques i reguladores que incideixen en la quantitat de fàrmacs que es posa a disposició dels pacients.

El marc general és que els laboratoris farmacèutics que han aconseguit desenvolupar un medicament per al tractament d'una malaltia determinada, durant un període de 20 anys, la protecció d'una patent que li permet tenir l'única presentació que quedarà coberta, totalment o parcialment, pel sistema públic de salut. Amb aquesta distribució exclusiva, podrà amortitzar al llarg dels anys les inversions per dissenyar la fórmula química i fer els diversos assajos clínics en diferents fases que validin l'eficàcia per al tractament de les malalties. Passat el període de protecció, la resta de laboratoris estan autoritzats a fer versions d'aquell producte. És el que es coneix com a medicament genèric. L'existència de més competència hauria d'afavorir un descens del preu d'aquell medicament.

Això és el que sol passar. El laboratori que ha fet la seva versió del principi actiu d'aquell medicament no ha hagut d'invertir tants diners a fer les comprovacions mèdiques necessàries. Conscients que hi ha un fàrmac amb menors costos de producció, les autoritats sanitàries decideixen que el preu que haurà de pagar l'Estat en part o totalment per a un medicament amb recepta serà inferior al que cobria per a un medicament amb patent, que generalment paga en part o totalment aquells.

Però hi ha maneres i maneres d'aplicar aquest

descompte. I com apunta un article publicat recentment al blog especialitzat en estudis econòmics *nadaesgratis*, a l'entorn europeu hi ha països que aconsegueixen que la factura pels medicaments els resulti més avantatjosa. Suècia és el que aconsegueix reduir-ne més el cost. L'Estat espanyol no aconsegueix passar de mitja taula. De fet, els medicaments genèrics a l'Estat doblen el cost que tenen els que es comercialitzen a Suècia.

Es podria argumentar que a l'Estat espanyol no hi ha prou fabricants i, per tant, hi ha menys competència, però les dades ho desmenteixen: és el segon estat del continent on acaben intervenint més fabricants de genèrics, només darrere d'Alemanya. Per tant, es tracta més d'una qüestió de regles del joc. Fa 20 anys, quan es va començar a estendre la fórmula dels medicaments genèrics, la norma era que l'Estat marcava un preu de referència, que és el que abonaria a les oficines de farmàcia, i les companyies eren lliures de fixar el seu preu. La diferència entre una quantitat i l'altra la pagaria el pacient.

Cada govern ha anat introduint canvis normatius i actualment el sistema obliga els laboratoris a igualar el preu més baix de venda. Això incentiva poc les rebaixes de preu.

A Suècia, o a Dinamarca, es fa de forma diferent: cada mes, o fins i tot cada dues setmanes, es fan licitacions públiques. Aquells medicaments de més venda, els més atractius, acostumen a tenir moltes empreses interessades a ser les que aportin aquell fàrmac determinat. Per tant, intenten abaratir el preu final i això beneficia el sistema públic i els consumidors. Els preus es mouen en funció de la demanda i de les circumstàncies productives, però tenen un comportament diferent que a l'Estat, on el càlcul és que quan comencen a comercialitzar-se medicaments genèrics els preus baixen al voltant del 40%, però s'estanquen en aquesta quantitat i ja no baixen gaire més. I tampoc no pugen quan les circumstàncies (dificultats d'accés a primeres matèries, per exemple) els incrementen els costos. Aquí hi ha una altra causa potencial de desabastiment. Si produir és més car, però els preus estan gairebé congelats, les empreses tenen com a opció deixar de distribuir mentre esperen que el mercat s'aclareixi.

Són circumstàncies que mereixerien una administració més atenta a introduir millores en benefici tant del sistema públic com, sobretot, dels pacients. En aquest aspecte, hi ha informes diversos, com el que ja fa dos anys va fer la Comissió Nacional de Mercats i Competència. Aquest informe ja assenyalava aspectes com l'escassa transparència a l'hora de determinar els preus dels medicaments quan encara tenen patent, la necessitat d'explorar fórmules que fomentin més la competència quan s'autoritza l'entrada de fàrmacs genèrics per a un determinat tractament i, finalment, algunes ineficiències en el sistema de retribució als distribuïdors majoristes i a les oficines de farmàcia.

Des de fa mesos, el Ministeri de Sanitat està anunciant que publicarà noves normatives sobre medicaments genèrics. Però només són anuncis. Està per veure que el resultat sigui un desitjable enfocament cap als pacients amb un sistema que, a més, permeti estalviar despesa pública. I evitar dificultats per accedir a tractaments a qui ho necessiti.

INDICADORS

Avellanes a la baixa

La Federació Catalana de Cooperatives Agràries (FCAC) preveu que la producció d'avellana a l'Estat espanyol caigui un 40% la propera campanya (2024-2025). L'entitat qualifica les dades de "daltabaix històric a Catalunya i Espanya", i se sumen a la caiguda de la campanya passada, la 2023-2024, quan la producció va baixar un 17%. També hi ha preocupació a la resta de països productors.

Recuperació immobiliària

La compravenda d'habitatges va pujar a Catalunya un 16,4% en el tercer trimestre en comparació amb l'anterior, segons dades del Col·legi de Registradors. En total, es van formalitzar 25.682 operacions, de les quals 4.791 corresponien a habitatges nous, amb un increment del 18,7%, i 20.891 a segona mà (+15,9%). Els preus eren un 1,3% més alts en habitatge nou i un 4,5% en els de segona mà.

EL SO DE CAMINAR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

Tres parades

S'ha mort l'avi més vell del poble, aquell que tothom coneixia, que sempre feinejava a l'hort de sol a sol, aparentment incansable i que deia d'ell mateix: "Com que demà em moriré, val més que allargui avui el dia". Tot-hom que es parava a saludar-lo s'emportava unes verdures per degustar. Tanta era la seva presència al poble que han decidit fer-li un homenatge en forma de festa popular. Una colla de músics han fet una cançó, per cantar-la amb germanor. Un altre ha escrit una bella història de la seva vida, recalcant que el que el va fer viure plenament fins a l'últim instant era les tres parades que feia cada dia. Tres moments en què deixava el que feia per contemplar o tancar els ulls per descansar. La història comenta que mai va tenir cap conflicte amb ningú, que quan les

coses anaven pel pedregar ell s'apartava i feia una petita parada, per evitar la destrucció, i així, un mal de panxa.

Està comprovat científicament que es necessita, com menjar i beure, dormir una sèrie d'hores seguides per descansar el cos i sobretot la ment. Aquestes hores són reparadores i carreguen d'energia per a l'endemà. Només amb aquest llarg descans en tenim prou. Tot i això, no certifica que a la mínima, a la primera ocasió inoportuna, ens quedem esgotats. Com passa amb el mòbil, quan es sobrecarrega d'aplicacions i d'ús consumeix la bateria ràpidament i disminueix molt el seu rendiment. Si seguim amb aquesta comparació, el nostre dia a dia està ple d'aplicacions que funcionen alhora, que exigeixen estar plenament connectats durant tota la jornada.

Llavors, potser és important crear, cadascú el seu, un ritual de tres parades al dia. Se'n poden fer més, però després ja passem a un dia de festa; se'n poden fer menys, però llavors no té l'eficàcia dels tres cops. Un ha de fer-se a mida les tres parades, com les línies de bus, cadascú ha d'agafar el trajecte que millor li vagi. Una de les possibilitats és aquesta:

1a parada: llevar-se amb un cert marge abans d'iniciar la jornada. Aquesta parada té la intenció de no esgotar-nos abans d'hora, per arrencar massa ràpid. Gaudir d'una estona de no fer res, repassar i organitzar mentalment el dia, estirar el cos encarcerat. És important aplicar una rutina en aquesta parada d'exercici físic suau per escalfar el cos abans de començar a córrer.

2a parada: 10 minuts de migdiada. Abans o millor després de dinar fer una desconexió mental. Tancar els ulls, evitar distraccions externes, i, encara que sigui assegut, mirar de trencar el son o si un hi està avesat millor meditar durant aquesta parada. És una bona manera d'evitar sobreescalfament del propi sistema operatiu.

3a parada: uns minuts de repàs i agraïment del dia passat abans d'anar a dormir. Una prèvia per abaixar la intensitat d'activitat pot ser escriure quatre ratlles de reflexió de tot allò viscut. Un moment de calma, per poder optimitzar el descans i potenciar la reparació física i mental del dormir.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 15-11-2024 al 21-11-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Et reafirmes amb molta contundència i això pot portar-te algun problema. Augmenta la teva vitalitat i tens més ganes de fer activitats lúdiques, fins i tot esport.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Pots viure un desacord amb el pare o figura d'autoritat i això serà una font d'estrès. En lloc de quedar-te a casa rumiant, surt a passejar o fes una activitat artística.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Culmines un projecte laboral o etapa en el lloc de feina. Si tenies por d'enfrontar una xerrada incòmoda, ara et sents més valent i capaç. Finalitza un tractament de salut.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Pots sentir una mica d'estrès fruit de la sobrecàrrega laboral. Intenta que el temps lliure t'ompli i el passis amb els que més aprecies. Un assumpte amorós es consolida.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Tendència a prendre la iniciativa. Si alguna cosa et feia por ara tens l'energia necessària per enfrontar-la. Vigila amb l'excés de vehemència perquè podries vessar-la.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Amb la parella aconseguis viure una etapa més tranquil·la i amb més complicitat. Si tens problemes amb la comunitat de veïns, en parlem per arribar a alguna solució.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Pots estar preocupat per algú que viu lluny de tu. Has pensat a organitzar un grup per defensar alguna causa. Tot i que ja treballis cerques una feina més a prop de casa.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Podries perdre la paciència amb la parella perquè no porteu el mateix ritme vital o per diferències ideològiques. T'agradaria dur endavant un projecte laboral en solitari.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Aquests dies pots sentir-te una mica inquiet. Has de resoldre un assumpte i no saps com fer-ho. Si estàs cercant feina t'has de moure més i potser començar a formar-te.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Tot i que la teva aparença és controlada, la processó va per dins. Pots rebre una agradable sorpresa inesperada i descobrir que algú t'aprecia més del que et pensaves.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Pot ser que et plantejgis si vols ser pare/mare i tot el que això suposaria per a tu. Una amistat es podria acabar perquè teniu maneres molt diferents de veure la vida.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Possible lluita d'egos al sector laboral, on hauràs de mantenir un pols perquè no et perjudiquin. Aconseguixes agafar les regnes del teu futur i estàs més tranquil.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Jurado nº2'
de Clint Eastwood

Imparcialitat qüestionada

Al nonagenari Clint Eastwood no li tremola el pols en el thriller judicial *Jurado nº 2* a partir d'un guió original de Jonathan Abrams, *Plan de escape* (2013). El veterà cineasta nord-americà de llarga i exitosa carrera ha dirigit una mena de versió actualitzada amb noves arestes del clàssic *Dotze homes sense pietat* (1967, Sidney Lumet) i ha realitzat una de les seves millors darreres pel·lícules. El resultat és un notable melodrama d'austeritat clàssica sobre el sentit de la justícia i qüestions espinoses com la veritat, la culpabilitat o la imparcialitat. El protagonista principal és el jove Justin Kemp (Nicholas Hoult), casat amb Ally (Zoey Deutch), a punt de ser pare i que participa en grups d'autoajuda d'exalcohòlics, el qual és seleccionat com a membre d'un jurat popular en un judici per assassinat. L'acusat, James Sythe (Gabriel Basso), defensa la seva innocència i no ha pactat amb la fiscalia una rebaixa de condemna a canvi de confessar-se culpable.

Però el sospitós sembla el culpable necessari pel seu propi passat problemàtic i per la relació tempestuosa amb la seva xicota, Kendall Carter (Francesca Eastwood, filla del cineasta Clint Eastwood), trobada morta daltabaix d'un pont en una carretera un dia de pluja. Durant la fase preliminar on es formulen les acusacions, Justin s'adona que ell podria estar implicat en la mort de la noia i

això el confronta a un profund dilema moral que sacseja la seva vida. Aquest fet condiciona la seva participació en les deliberacions defensant en solitari i en primer terme la no culpabilitat de l'acusat. Però les implicacions personals en el cas el duren a canviar de posicionament per protegir-se ell i condemnar un innocent.

En el jurat popular hi ha també un inspector de policia que amaga la seva identitat, Harold (J. K. Simmons, Oscar al millor actor per *Whiplash* (2014, Damien Chazelle)), i que estén la seva ombra de sospita sobre un assumpte gens clar intuït que es podria tractar d'un atropellament o un homicidi involuntari. La fiscal amb ambicions de carrera política Faith Killebrew (Toni Collette), que vol treure rendiment electoral del cas, també acabarà arrossegada per un remolí d'emocions davant dels claroscurs del cas. Toni Collette – *La vida de Muriel* (1994, P. J. Hogan), *El sexto sentido* (1999, M. Night Shyamalan) o *Hereditary* (2018, Ari Aster) – ens torna a delectar amb una gran interpretació, i el jove Nicholas Hoult és un valor en alça, de carrera imparabile, com demostra el seu protagonisme estel·lar en les anhelades properes estrenes *Nosferatu* (2024, Robert Eggers) o *Superman* (2025, James Gunn). En el repartiment de *Jurado nº 2* trobem també en un paper secundari Kiefer Sutherland.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Animal Religion actua a Granollers dins elPetit

'... I les idees volen!'. *Animal Religion*. Teatre Auditori de Granollers. Diumenge, 17 de novembre, 18h.

En un espai circular i buit, un cos, un micròfon, altaveus, focus i línies de llums protagonitzen aquest espectacle de circ contemporani. A través del gest, el so, la mirada o el tacte es convida el públic a participar en aquest viatge ple d'acrobàcia, humor, joc, llum i música. En l'espectacle, pocs objectes tenen molt de pes i petites accions creixen fins a ser escenes intenses i divertides.

Un musical sardanístic, a Vic

'Sardana Superstar'. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 17 de novembre, 18.00h.

Després de crear l'òpera-rock *Verdaguer, ombres i maduixes*, l'òpera *La gata perduda* i el musical *Deixa't estar de romanços!*, la darrera obra musical i teatral d'Arnau Tordera es vertebrà sobre el gènere de la sardana i la música de cobla, amb direcció del mateix Tordera i Antoni Font-Mir.

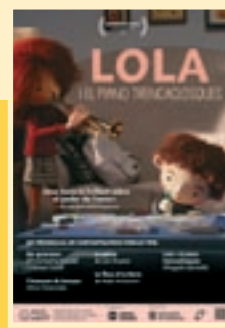
CINECLUB

CINECLUB VIC
Dimarts, 19 - 20h
VO en francès amb
subtítols en català
Sessió Filmoxarxa
Espai ETC

'Els anys de súper-8'

França, 2022. Dir.: Annie Ernaux, David Ernaux-Briot. Documental. La guanyadora del Premi Nobel de Literatura del 2022, Annie Ernaux, comparteix, descriu i narra en primera persona les seves gravacions familiars, filmades en súper-8 entre 1972 i 1981. Imatges mudes que combinen la intimitat familiar i el diari de viatges en un temps convuls. Tal com l'escriptora ho explica, "constitueixen no només un arxiu familiar sinó un testimoni de l'estil de vida i les aspiracions d'una classe social posterior al Maig del 68". Ernaux i el seu fill executen aquí un exercici artístic que suposa una versió filmada d'*Els anys*, on les fotografies tenien un pes cabdal, o potser la seva antítesi.

AC GRANOLLERS
Diumenge, 17 - 17h
Cinema Edison

PETIT EDISON

'Lola i el piano trencaclosques'

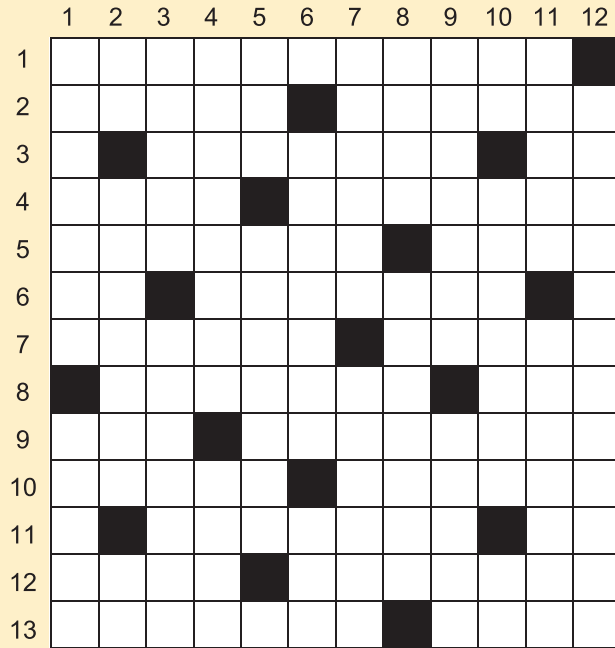
França, 2024. Dir.: Augusto Zanolletto i altres autories. Animació. Recomanada a partir de 5 anys. El programa de curtmetratges *Lola i el piano trencaclosques* fa valer les diferents capacitats i proposa trencar amb alguns dels estigmes associats a les persones amb diversitat intel·lectual o funcional, de manera que celebra la interdependència, les xarxes de suport i la cooperació. El conjunt del programa explora les possibilitats del llenguatge en la comunicació i les relacions interpersonals. El Simó és un infant amb trets de l'espectre autista. La seva germana Lola explora formes per generar codis comuns que els permeti comunicar-se. Els llenguatges artístics – el dibuix, la música i la dansa – esdevenen clau en aquesta recerca.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Afligit com un nen sense la maquineta de l'addició / 2. Hi hauria orfes, si no fos pels magistrats espartans. Anotació al final d'un llibre en àrab / 3. Cap de cony. Conversa interior d'un escriptor. S'anticipa a la mina per obtenir un sou / 4. Imiti, d'esquena, la senyoreta francesa. Es fica amb el fillòleg aviam si sap el nom de les algues / 5. Tot i ser dolç sovint l'acompanya un poli. Conjunt per vestir gairebé etern / 6. Mitges de nàilon. És tan fàcil de tocar que la música gairebé surt sola. Un terç d'aigua / 7. Enllesteixi. Heroics com partits de nits europees / 8. Ambiental, com el pànic del Renault familiar. Dos zeros abans de treure el 100 / 9. Una grega a la maleta. Remenant les Antilles en vaig trobar un del Bages / 10. Per estar així de cardat s'ha de ser vell. Operant elèctricament / 11. Un altre terç. Posava el virus en evidència. Avís de carall / 12. Llego, obsequio. Com que són insectes nuclearitzats volen d'esquena / 13. Fugida d'estudi verbal. Botit com dijous.

VERTICALS: 1. Determinant, resolutori, definitiu. Excursió forçosa per tot el poble / 2. Un no res d'efervescència. Cap de pesca que cabria dins d'una maleta. Original Versió / 3. Un gemec d'aquells que alteren tant els micos. Instarà d'alguna manera la poderosa russa / 4. No parla de l'àlbum, ans del color. Hàbits que degeneren en costums / 5. Són ben estrafolaris. Salsa que ha estat sonant molt als restaurants catalans. Marxa de Castellví / 6. I entra a Navàs. Centre de producció de pixatinters. Lisava sense

vocalitzar / 7. De solidària no en deu ser prou, però quina resistència... Aïllada entre les costelles i la pelvis / 8. Asfíxia per polseguera. Si la cosa va de clivilles, es tracta de decadència / 9. Traç que defineix la companyia. Quines ganes més rares, de marejar l'Agnès! / 10. Compàs central del vals. Disminueix dràsticament les capacitats del rival. Marc desemmarcat / 11. Mam de fotocopiadora. Farà pagar més del compte la pell de porc / 12. Dels coneixements que s'activen per reconèixer oncles, companys i col·legues.

QUADRE NUMÈRIC

2	-	5	+		-2
-		+		+	
	+		-		0
+		-		-	
	+		+	7	19
3		3		3	

SOPA DE LLETRES

T	H	Q	J	L	U	K	T	G	J
D	E	C	I	B	E	L	Y	J	M
V	O	C	E	E	V	Z	N	M	M
M	T	H	L	S	A	L	K	S	E
E	U	F	Z	A	T	E	C	O	T
F	A	T	R	H	I	F	T	D	R
B	B	W	V	S	A	S	R	V	O
N	O	F	O	R	C	I	M	E	N
S	I	N	T	O	N	I	A	I	O
R	A	L	U	C	I	R	U	A	M

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: baixa

			1					
						7	9	
2	5		8					4
	1		6			7		
	3	9	7		5	4	1	
		4			3		2	
1					7		6	8
4	2							
					1			

Dificultat: mitjana

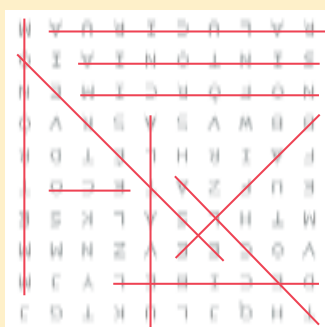
8				7			9	5
1		5	3		2			
	9					3		
	4		7					
2		6				9		4
					9		2	
		8					5	
			5		8	7		1
5	1			3				8

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Altaveu
- Auricular
- Bafle
- Decibel
- Eco
- Estèreo
- Metrònom
- Micròfon
- Sintonia
- Tecla

SOLUCIONS

		3		3		3
19		7	+	8	+	4
	-		-		-	+
0		6	-	6	+	3
	+		+		-	
	+		+	5	-	2
	1					

9	7	6	1	3	4	5	8	2
3	4	8	5	6	2	1	7	9
2	5	1	8	7	9	6	3	4
5	1	2	6	4	8	7	9	3
8	3	9	7	2	5	4	1	6
7	8	3	4	5	9	1	2	6
1	9	3	4	5	7	2	6	8
4	2	7	3	8	6	9	5	1
6	8	5	2	9	1	3	4	7

Dificultat: baixa

8	3	2	1	7	4	6	9	5
1	6	5	3	9	2	8	4	7
4	9	7	6	8	5	3	1	2
9	4	1	7	2	6	5	8	3
2	5	6	8	1	3	9	7	4
7	8	3	4	5	9	1	2	6
3	7	8	2	6	1	4	5	9
6	2	9	5	4	8	7	3	1
5	1	4	9	3	7	2	6	8

Dificultat: mitjana

D	E	S	C	O	N	S	O	L	A	T		
E	F	O	R	S	O	F	O	L	O	C		
C	M	O	N	O	L	E	G	O	N	O		
S	A	R	I	D	A	R	I	F	I	D		
I	L	L	A	C	A	D	I	S	O			
O	O											
U	L	T	I	M	I	E	P	I	C	S		
E	S	C	E	N	I	C	O	O				
E	T	A	L	L	E	N	T	I				
X	A	R	U	C	O	L	L	I	S	A	N	T
O												
I	S	O										
O	L	A	V	A	V	A						
A	V	A										
G	R	A	S									

Dificultat: alta